

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

22 martie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte:

Nicolae Gordilă

Judecători :

Liliana Catan

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Ion Guzun

juducând în ședință, fără participarea părților, recursul ordinar declarat de avocatul Valeriu Puică în numele inculpatului Cojocaru Leonid, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Hîncești din 24 aprilie 2015 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 noiembrie 2015, în cauza penală în privința lui

Cojocaru Leonid Gheorghe, născut
la 25.03.1970, originar și locuitor în or.
Cimișlia str. Niculescu 12,

Termenii de examinare a cauzei:

Instanța de fond – 16.12.2013-24.04.2015;

Instanța de apel – 08.06.2015-02.11.2015;

Instanța de recurs – 15.01.2016-22.03.2016;

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești din 24 aprilie 2015, Cojocaru Leonid a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 168 Cod penal la 2 (doi) ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Conform art.90 Cod penal a fost suspendată condiționat executarea pedepsei aplicate pe un termen de probă de 2 (doi) ani, obligînd condamnatul să nu-și schimbe domiciliul fără consimțămîntul organului competent.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Glutnic Nicolae s-a admis parțial, fiind încasat de la Cojocaru Leonid în beneficiul părții vătămate prejudiciul moral în sumă de 20 000 (douăzeci mii) lei, iar încasarea prejudiciului material s-a admis în principiu, urmînd ca asupra cuantumului să se expună instanța în ordine civilă.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a reținut că, Cojocaru

Leonid la sfârșitul anului 2008 l-a angajat pe Glutnic Nicolae în calitate de cioban la stîna de oi situată pe extravilanul satului Bogdanovca Veche, raionul Cimișlia, ultimul urmînd să îngrijească oile ce-i aparțineau lui Cojocaru Leonid, iar acesta urma să-l asigure cu loc de trai pe teritoriul stînei, cu hrană și să-i achite lunar bani în sumă de 800 lei. De la momentul angajării pînă în primăvara anului 2009 Cojocaru Leonid și-a respectat obligațiile.

Ulterior, începînd cu primăvara anului 2009, Cojocaru Leonid urmărind scopul obținerii forțate pentru sine a unor munci și a unor servicii de la Glutnic Nicolae, l-a înșelat pe ultimul cu privire la existența unor datorii, care ar fi rezultat din pierderea oilor primite de către acesta pentru îngrijire.

Astfel, Cojocaru Leonid creînd pentru victimă datorii în mod nejustificat și știind că acesta nu le poate restitui, l-a ținut în servitute pe Glutnic Nicolae, fiindu-i impusă efectuarea muncii de îngrijire a oilor și de acordare a serviciilor de îngrijire a altor animale aflate pe teritoriul stînei, fără al remunera pentru aceasta. Concomitent, acționînd prin constrîngere pentru a deține controlul asupra victimei în vederea prestării de către acesta a muncii și serviciilor împotriva dorinței sale, Cojocaru Leonid îl amenința pe Glutnic Nicolae cu aplicarea violenței față de el, iar în unele cazuri pentru a-și confirma intențiile îi aplica acestuia lovituri cu pumnii și picioarele la cap și la corp, cauzîndu-i dureri fizice. Prin metodele menționate, Cojocaru Leonid a obținut forțat de la Glutnic Nicolae prestarea muncii de îngrijirea oilor și de acordare a serviciilor de îngrijire altor animale aflate pe teritoriul stînei pînă în luna august 2012, cînd Glutnic Nicolae a părăsit stîna de oi.

În continuare, în luna noiembrie 2012, Cojocaru Leonid acționînd cu același scop, invocîndu-i lui Glutnic Nicolae că datoria acestuia nu a fost stinsă, din nou l-a adus la stîna de oi, situată pe extravilanul satului Bogdanovca Veche, raionul Cimișlia, unde în continuare amenințînd victima cu aplicarea violenței, iar în unele cazuri aplicînd violența fizică față de acesta, exprimată în aplicarea loviturilor cu pumnii și picioarele la cap și corp, l-a ținut în servitute pe Glutnic Nicolae și contrar dorinței acestuia, l-a impus să presteze muncă de îngrijire a oilor și să acorde servicii de îngrijire a altor animale aflate pe teritoriul stînei, fără a-l remunera.

Aceste acțiuni au fost curmate de către colaboratorii CCTP al INI al IGP al MAI la 15.05.2013. În asemenea circumstanțe, acționînd cu intenție unică Cojocaru Leonid l-a ținut în servitute pe Glutnic Nicolae pentru achitarea unei datorii și a obținut prin înșelăciune și constrîngere de la acesta munca de îngrijire a oilor pe perioada primăvara anului 2009 pînă în luna august 2012 și în perioada începînd cu luna noiembrie 2012 pînă la 15.05.2013, fără a-i achita salariul lunar de 800 lei.

3. Sentința a fost contestată cu apel de către procuror, solicitînd casarea acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărîri prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 168 Cod penal la 3 ani închisoare în penitenciar de tip

semiînchis, cu admiterea integrală a acțiunii civile.

În motivarea apelului a invocat că:

- sentința este neîntemeiată în partea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal deoarece instanța nu a apreciat corect caracterul social periculos al faptei comise de Cojocarul Leonid, care rezidă în flagranta încălcare a libertății, cinstei și demnității persoanei, precum și atentarea la sănătatea și integritatea corporală a persoanei și nu a ținut cont de consecințele fizice și psihologice survenite asupra părții vătămate în urma comiterii infracțiunii și de personalitatea inculpatului;

- instanța de judecată n-a atras atenție la faptul că inculpatul n-a depus nici un efort pentru a înlătura rezultatul infracțiunii, prin străduința sa de a acoperi paguba pricinuită părții vătămate;

- instanța nefondat a refuzat în admiterea acțiunii civile în partea încasării daunei materiale pentru munca prestată de către Glutnic Nicolae. După cum a fost constatat, partea vătămată a muncit mai bine de 4 ani în gospodăria inculpatului, fără a fi remunerat conform promisiunilor și fără a fi respectat nivelul minim al drepturilor și garanțiilor de muncă conform legislației muncii și instanța nefondat a încasat doar parțial daunele morale în mărime de 20000 lei. În acest sens instanța nu a ținut cont de suferințele fizice și psihice la care a fost supus partea vătămată ca rezultat al acțiunilor inculpatului.

3.1. Împotriva sentinței a depus apel și avocatul Tatiana Catană în numele părții vătămate Nicolai Glutnic, solicitând casarea acesteia în partea stabilirii pedepsei cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie stabilită pedeapsă fără aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal și să fie admisă acțiunea civilă a părții vătămate, cu încasarea sumei de 130 000 dintre care 60 000 cu titlu de prejudiciu material și 70 000 cu titlu de prejudiciu moral.

Apelantul a invocat că:

- instanța nu a ținut cont de gravitatea faptelor comise de inculpat, circumstanțele concrete ale faptei ce constau în perioada îndelungată de supunere a unei persoane la exploatarea prin muncă și obținerea rezultatelor muncii cu forța;

- sentința este neîntemeiată în ce privește admiterea doar în principiu a acțiunii civile privind încasarea prejudiciului material și nefondat s-a încasat doar parțial daunele morale în mărime de 20 000 lei, în acest sens instanța nu a ținut cont de suferințele fizice și psihice la care a fost supus partea vătămată Glutnic Nicolai ca rezultat al acțiunilor inculpatului;

- partea vătămată a fost ținut în servitute și impus forțat să presteze muncă de îngrijire a oilor și alte servicii pe teritoriul gospodăriei (inculpatului pe o perioadă îndelungată (mai mult de patru ani), maltratată în repetate rânduri și prin acțiunile infracționale i-au fost aduse puternice suferințe fizice și psihice, i-a fost îngrădit accesul la asistența medicală, doar după ce organele de poliție l-au scos de la ferma

inculpatului, acesta a avut posibilitatea să obțină asistența medicală, să i se facă intervenția chirurgicală la piciorul pe care îl avea infirm fapt confirmat și prin copia actelor medicale anexate în instanța de judecată.

3.2. Apel împotriva sentinței a depus și inculpatul cu avocatul său, Alen Cirimpei, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare, din motiv că nu a fost constatată existența faptei infracțiunii.

Inculpatul și avocatul său au criticat sentința sub aspectul ilegalității acesteia, invocând că:

- din probele prezentate de către procuror și examinate în ședința de judecată nu s-a reușit identificarea în faptele inculpatului Cojocaru Leonid a elementelor componente de infracțiune incriminate. Probele administrate în cadrul dezbaterilor judiciare demonstrează nevinovăția inculpatului și caracterul tendențios al urmăririi penale, care este rodul unor speculații;

- analizând în cumul și în parte probele dobândite, prezentate și cercetate în ședința de judecată se poate afirma că declarațiile părții vătămate Glutnic Nicolae, concubina acestuia Redchina Natalia, frații Lungu Nicolae și Vasile și Glutnic Constantin, urmează a fi apreciate critic, deoarece sunt neîntemeiate, făcute în scopul învinuirii inculpatului;

- acțiunile și relațiile dintre Glutnic N. și Cojocaru L. au fost apreciate de instanța de judecată drept muncă forțată, însă acestea au fost eronat interpretate, or probele cercetate în cadrul cercetării judecătorești denotă cu totul altă stare de lucruri, în acțiunile inculpatului n-a putut fi identificată latura obiectivă a infracțiunii imputate. Cojocaru Leonid nu l-a forțat în nici un mod pe Glutnic N. ca acesta din urmă să presteze servicii de cioban.

- la baza relațiilor dintre cei doi a stat Contractul din 12.06.2012 (f.d.88), potrivit căruia Glutnic N. s-a obligat să îngrijească de capetele de animale și de păsările încredințate, iar Cojocaru L. s-a angajat la rîndu-1 său să achite leafa, iar acest contract n-a fost contestat de nimeni;

- din declarațiile inculpatului și a majorității martorilor se observă că Cojocaru L. a fost onest în relațiile cu Glutnic N. și a dat dovadă de respect față de munca prestată de acesta, iar faptul că cheile de la depozit erau la Glutnic N. demonstrează încă o dată că Cojocaru L. avea deplină încredere în acesta și nu a avut careva temeri, a permis ca la fermă să locuiască și concubina acestuia, ceea ce este încă o dovadă a bunelor relații și condițiilor decente de lucru și de trai de la fermă;

- în instanța de judecată nu a fost prezentată vre-o probă care ar demonstra că Cojocaru L. l-a constrâns pe Glutnic N. la muncă, aplicînd violență fizică și psihică și nu a fost demonstrat faptul aplicării violenței față de el, iar raportul de expertiză medico-legală este principala probă pentru susținerea alegațiilor de violență și/sau

rele tratamente. Totodată, nu este clar pe ce probe s-a bazat instanța de judecată când a constatat aplicarea violenței față de Glutnic N.;

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 noiembrie 2015 au fost respinse ca nefondate apelurile declarate de inculpat și avocatul său și de avocatul Tatiana Catană în numele părții vătămate.

A fost admis apelul procurorului, casată sentința instanței de fond în partea stabilirii pedepsei și pronunțată o nouă hotărîre în această parte, potrivit modului stabilit de prima instanță, prin care Cojocaru Leonid a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 168 Cod penal la 2 (doi) ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În rest, sentința a fost menținută.

4.1. Instanța de apel judecînd cauza a concluzionat că, prin materialele cauzei acumulate în cadrul urmăririi penale și examinate în procesul cercetării judecătorești se confirmă că în acțiunile inculpatului sunt prezente elementele care caracterizează latura obiectivă și latura subiectivă a infracțiunii imputate. Deși inculpatul a negat constant comiterea faptelor, afirmînd că a fost condamnat pe nedrept, declarațiile acestuia nu au suport probator, iar simpla afirmație a unei stări de fapt, fără coroborarea acesteia cu alte mijloace de probă, nu poate fi acceptată ca adevăr, iar modalitatea de apărare utilizată de inculpat, respectiv negarea realității evidente, nu poate influența convingerea bazată pe probe decisive.

Contrar poziției apelanților, s-a constatat cu certitudine faptul că din primăvara anului 2009 pînă în luna august 2012, și din noiembrie 2012 pînă la 15.05.2013, partea vătămată Glutnic Nicolae a îndeplinit diferite lucrări la Cojocaru Leonid, executînd lucrări de bază la stîna și totodată efectuînd și alte lucrări agricole, fapt confirmat de însăși partea vătămată, însă ulterior consimțămîntul acestuia a fost viciat, fiind înșelat de către Cojocaru Leonid. Ultimul procurîndu-i părții vătămate careva bunuri, telefoane mobile sau îi punea în datorie oile, care presupunea că le-a pierdut. Îl impunea să presteze diferite lucrări pe lîngă stîna, să aibă grijă de animale și păsările de la stîna, să prelucreze terenul de lîngă stîna.

Faptul dat nu a fost negat de către inculpat care a declarat că partea vătămată trebuia să lucreze pentru bunurile procurate, pentru că în contract se prevedea doar că acesta să-l aprovizioneze cu mîncare nu și să-i procure și alte bunuri, țigări, telefoane mobile. Prin urmare, din primăvara anului 2009, partea vătămată nu mai presta benevol munca de cioban, ci pentru a se achita cu datoria formată, știind că partea vătămată nu-i poate restitui datoria, fiind în totală dependență față de inculpat, l-a ținut în servitute pe Glutnic Nicolae, fiindu-i impusă efectuarea muncii de îngrijire a oilor și a altor animale care se aflau pe teritoriul stînei, iar violența și constrîngerea manifestată față de partea vătămată Glutnic Nicolae rezultă și din declarațiile martorilor care au confirmat că au văzut cum Cojocaru Leonid îl lovea

pe Glutnic Nicolae.

Tot din declarațiile părții vătămate și a martorilor reiese că partea vătămată a plecat de la ferma lui Cojocaru Leonid, în luna august 2012, ultimul însă l-a căutat cu poliția și l-a adus înapoi să lucreze în continuare, astfel că, teama de răfuială fizică a inculpatului, explică faptul imposibilității plecării benevole a părții vătămate de la stîna de oi și continuarea exploatării sale la efectuarea diferitor lucrări din cadrul stînei.

Cu referire la declarațiile martorilor I.Bolgari, I.Balmoș, A.Ciobanu, V.Surdu, A.Haruța, Gh. Cojocaru la care face referire apărarea în vederea nevinovăției inculpatului, instanța de apel a menționat că declarațiile acestora nu prezintă relevanță sub aspectul conturării nevinovăției inculpatului pentru faptele săvârșite, declarațiile acestora nu au nici o tangență cu învinuirea adusă, odată ce aceștia au declarat că mergeau la stîna doar de sărbători, acolo fiind și partea vătămată, fapt care nu a fost negat de partea vătămată și inculpat.

Afirmațiile părții apărării, precum că învinuirea înaintată inculpatului Cojocaru Leonid nu și-a găsit pe deplin confirmarea în cadrul cercetării judecătorești, iar probele administrate în instanța de judecată au fost apreciate în mod eronat nu au fost reținute de către Colegiul penal, de vreme ce prima instanță, cercetînd și verificînd toate probele administrate în cauză, apreciindu-le prin prisma art.100-101 Cod de procedură penală, a ajuns la concluzia că acestea dovedesc vinovăția lui Cojocaru Leonid în săvîrșirea infracțiunii încriminate.

Astfel, achitarea solicitată, fundamentată pe inexistența faptelor de prestarea muncii forțate este neîntemeiată, nesprijinindu-se pe argumente de natură a zdruncina încrederea instanței de apel în justețea probatoriilor administrate.

Cu privire la pedeapsa penală aplicată inculpatului Cojocaru Leonid Colegiul penal a considerat fondate cerințele procurorului apelant referitor la excluderea în privința inculpatului a prevederilor art. 90 Cod penal, motiv pentru care a intervenit în această parte a sentinței și a dispus executarea reală a pedepsei cu închisoarea.

Astfel, la numirea categoriei și cuantumului pedepsei, instanța de fond a ținut cont de unele circumstanțe reale și personale, cum ar fi: caracterul și gradul de pericol social al infracțiunii, conform prevederilor art. 16 Cod penal se referă la infracțiunile grave, săvîrșită cu intenție, de personalitatea infractorului care nu are antecedente penale, nu se află la evidența medicului narcolog sau psihiatru, are la întreținere un copil minor, se caracterizează pozitiv, anterior nu a fost judecat, lipsa circumstanțelor atenuante și agravante și apreciind aceste împrejurări, întemeiat s-a dispus aplicarea pedepsei sub formă de închisoare în cuantumul minim prevăzut de sancțiunea normei încriminate, stabilindu-i cuantumul de 2 ani închisoare.

Referitor la modalitatea de executare, contrar soluției instanței de fond, Colegiul penal a considerat că nu sunt întrunite condițiile prevăzute de art. 90 Cod

penal, care reglementează condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, soluția instanței în această parte fiind una neîntemeiată, reieșind din caracterul social periculos al faptei, care rezultă în încălcarea libertății persoanei care a fost ținută în servitute și obligată la muncă forțată, demnității persoanei, precum și atentarea la sănătatea și integritatea corporală a persoanei prin aplicarea loviturilor peste corpul acesteia, cât și din cerințele art. 61 Cod penal din faptul că pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea inculpatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea inculpatului, cât și a altor persoane.

Cu privire la solicitările avocatului părții vătămate privind admiterea integrală a acțiunii civile, Colegiul penal a conchis ca fiind întemeiată și nu va interveni, astfel că, este justificat cuantumul de 20 000 lei ca prejudiciu moral, iar suma în mărime de 70 000 lei, solicitată de partea vătămată și avocatul acestuia, este exagerată, or, pornind de la art. 41 CEDO că cererea cu privire la încasarea prejudiciului moral nu trebuie să fie exorbitantă și să nu tindă la o îmbogățire fără temeii, cu atât mai mult că condamnarea inculpatului aduce în sine o satisfacție pentru partea vătămată.

5. Împotriva hotărîrilor a declarat recurs ordinar avocatul Valeriu Puica în numele inculpatului, invocînd prevederile art. 427 alin. (1) pct. 8) și 12) Cod de procedură penală și solicitînd casarea acestora, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri de achitare.

În susținerea recursului a indicat că:

- Glutnic Nicolai a acceptat propunerea lui Cojocaru Leonid de a lucra la stîna de oi benevol, fapt confirmat în declarațiile sale în ședința de judecată de însăși partea vătămată cât și de martorul Ganganu Mihail;

- raporturile dintre Cojocaru Leonid și Glutnic Nicolai erau guvernate inițial de o convenție/contract verbal apoi de un contract scris și semnat de aceștia la 12.06.2012 (f.d.88), astfel, partea vătămată nu era forțat la o muncă obligatorie, dar avea obligația de a-și îndeplini obligațiile de serviciu;

- în ceea ce privește ținerea în servitute pentru achitarea unei datorii, partea vătămată nu are și nici nu putea avea nici un suport probant, deoarece el oricînd putea pleca de la stîna, ceea ce și făcea;

- partea vătămată era remunerată adecvat serviciilor oferite, iar Cojocaru Leonid contribuia cu produse alimentare și alte bunuri la întreținerea familiei lui Glutnic Nicolai, care este una social-vulnerabilă și la solicitarea părții vătămate i-au fost procurate mai multe telefoane mobile, pe care le pierdea sau le deteriora, mai mult ca atât, conform declarațiilor date în ședința de judecată atât a părții vătămate cât și a martorilor, la fermă mai veneau și se alimentau și frații părții vătămate, cât și prietena/concubina acestuia, Redichina Natalia;

- în acțiunile inculpatului nu este prezentă latura subiectivă a infracțiunii, deoarece lipsește vinovăția lui Cojocaru Leonid și latura obiectivă, care se caracterizează prin obținerea muncii sau serviciilor prin înșelăciune, constrângere, violență sau amenințare cu violența, deoarece serviciile care au fost prestate de partea vătămată au fost stabilite printr-un acord verbal, apoi prin contract semnat de părți, ceea ce reprezintă niște raporturi juridice de ordin civil, iar violența sau amenințarea cu violența nu a fost dovedită, învinuirea fiind bazată doar pe declarațiile câtorva martori, care au vorbit nu din ceea ce au văzut ei, dar din spusele părții vătămate;

- nu a fost înregistrată nici o plîngere de către partea vătămată la organele de drept sau o adresare la medic, iar acest fapt nu putea fi făcut din frică, deoarece partea vătămată deseori își abandona obligațiile asumate și părăsea locul de muncă, mai mult ca atât, acesta în aprilie-mai 2013, pe ascuns a sustras din cîrdul de oi o oaie, fapt constatat prin sentința de condamnare a lui Glutnic Nicolai din 27.04.2015, a Judecătoriei Basarabeasca.

6. Judecînd recursul ordinar în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente:

Potrivit art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, *instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnatului.*

Reieșind din prevederile art.414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecînd apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond, fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

La fel, potrivit art.417 alin.(1) pct.7) și 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

În sensul art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.

Conform art.424 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza în limitele temeiurilor prevăzute de art.427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația inculpatului.

Drept temei pentru recurs, recurentul a invocat prevederile art.427 alin.(1) pct.8) și 12) Cod de procedură penală și anume că, *hotărîrea instanței de apel poate*

fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept comisă de instanța de apel în cazul când nu au fost întrunite elementele infracțiunii și faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Însă, Colegiul menționează că, referitor la temeiului de casare prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală, acesta se invocă numai în cazul când faptei săvârșite i s-a dat o altă încadrare juridică greșită, iar în cazul supus judecării avocatul recurent își exprimă dezacordul cu neîntrunirea elementelor infracțiunii imputate inculpatului, solicitînd achitarea acestuia și totodată, invocă dezacordul cu aprecierea probelor care denotă nevinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii imputate.

Se reține, că *eroarea gravă de fapt* trebuie înțeleasă în sensul atribuit de legislator în art. 6 pct. 11¹⁾ Cod de procedură penală și anume stabilirea eronată a faptelor, în existența sau inexistența lor, prin neluarea în considerare a probelor care le confirmau sau prin denaturarea conținutului acestora. Eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor. Eroarea gravă de fapt trebuie să rezulte din situația dosarului, privită ca o stare de fapt.

Pentru a constitui caz de casare, eroarea de fapt trebuie să fie gravă, adică, pe de o parte, să fie influențat asupra soluției cauzei, iar pe de altă parte, să fie vădită, neîndoielnică.

Cercetînd probatoriul administrat în cauză prin prisma opiniei apărării, în sensul că inculpatul nu este vinovat de comiterea infracțiunii imputate, Colegiul o consideră ca neîntemeiată. La acest capitol se remarcă că, sub aspectul situației de “*neîntrunire a elementelor infracțiunii*”, se înțeleg acele cazuri când s-a produs condamnarea persoanei, însă acțiunile acesteia nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii respective (persoana nu este subiect al acestei infracțiuni, lipsește latura obiectivă sau subiectivă, sau legătura causală dintre acestea).

Astfel, verificînd legalitatea hotărîrilor atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal lărgit reține, că temeiul invocat nu și-a găsit confirmarea în cauza dată. Starea de fapt și de drept reținută de către instanța de fond și menținute în această parte de instanța de apel, concordă cu circumstanțele stabilite și probele administrate, relatate și examinate în cuprinsul hotărîrilor atacate.

De asemenea, instanța de recurs relevă că instanțele ierarhic inferioare au examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, apreciind la justa valoare probele administrate la dosar și just au ajuns la concluzia privind vinovăția lui Cojocaru Leonid de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 168 Cod penal. Infracțiunea constă în fapta de a forța și a supune, în alte cazuri decît cele prevăzute de lege, o persoană la o muncă pe care aceasta nu și-o dorește, iar forțarea la o muncă obligatorie înseamnă a pune persoana în situația de a presta o muncă pentru care nu e obligată să o presteze.

Astfel, potrivit declarațiilor părții vătămate și a martorilor se confirmă faptul că Glutnic Nicolae a fost ținut forțat la stîna de oi pentru a avea grijă de acestea, cu toate că de cîteva ori a încercat să fugă, mai mult ca atît, faptul că partea vătămată trebuia să îngrijească animalele în schimbul unei datorii existente care ar fi rezultat din pierderea oilor a fost declarat și de inculpat, cu toate că datoria nu a fost confirmată prin careva acte.

Prin *servitute în scopul întoarcerii unei datorii a cărei mărime nu este stabilită în mod rezonabil* se înțelege starea de dependență, de aservire, robie, servitudine a victimei care nu poate să întoarcă o datorie la moment sau căreia nu i se permite să iasă dintr-o asemenea stare, fiind-că aceasta nu a fost stabilită cu bună dreptate și pentru care i se impune o muncă și prin urmare, în acțiunile inculpatului este prezentă *latura obiectivă* a infracțiunii incriminate.

În urma celor expuse, Colegiul constată că inculpatul a acționat cu intenție directă, ceea ce reprezintă *latura subiectivă* a infracțiunii incriminate și astfel, faptele inculpatului corect au fost încadrate în baza art. 168 Cod penal.

În consecință, cele relatate duc la respingerea argumentelor invocate în recurs de către avocat, însă Colegiul lărgit constată că, instanța de apel la judecarea cauzei admițînd apelul procurorului a individualizat greșit pedeapsa aplicată inculpatului, ceea ce duce la prezența în speță a erorii prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, care stipulează că *hotărîrea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanța de apel cînd s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legii*.

Dat fiind faptul că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept, urmează a fi corectate de către instanța de recurs, prin adoptarea soluției prevăzute de art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, cu casarea deciziei instanței de apel, pe motiv că apelul a fost greșit admis, cu menținerea sentinței primei instanțe.

Astfel, după cum s-a enunțat mai sus, prin sentința primei instanțe Cojocaru Leonid a fost condamnat în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 168 Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsă cu închisoare pe un termen de 2 (doi) ani, executarea căreia a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 2 (doi) ani.

Instanța de apel, examinînd cauza în ordinea procedurii de apel, a admis apelul procurorului și a casat sentința în partea stabilirii pedepsei, pronunțînd o hotărîre prin care Cojocaru Leonid a fost condamnat în baza art.168 Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa cu închisoare pe un termen de 2 (doi) ani, constatînd aceleași circumstanțe ce au stat la baza hotărîrii instanței de fond.

În acest aspect, cu referire la soluția instanței de apel, Colegiul lărgit o consideră greșită, reieșind din următoarele:

Din textul deciziei contestate se observă că instanța de apel analizând probatoriul administrat ca și prima instanță, a ajuns la concluzia că nu sunt întrunite condițiile prevăzute de art. 90 Cod penal, care reglementează condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, punînd la baza soluției probele și materialele dosarului examinate de prima instanță și cercetate superficial în instanța de apel.

De aici reiese, că instanța de apel nu a făcut o analiză amplă a circumstanțelor cauzei și nu a ținut cont de persoana celui vinovat și eronat a ajuns la concluzia de excludere a prevederilor art. 90 Cod penal la aplicarea pedepsei în privința lui Cojocaru Leonid și nu și-a argumentat suficient soluția neluînd în considerație dispozițiile art. 90 Cod penal care prevăd că, *la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvîrșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvîrșite din imprudență, instanța de judecată, ținînd cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicînd numai decît în hotărîre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și termenul de probă.*

Prin urmare, instanța de apel preluînd circumstanțele descrise de prima instanță a ajuns la concluzia că corectarea și reeducarea inculpatului urmează a avea loc în condiții privative de libertate, fără a lua în considerație persoana celui vinovat, asupra căruia instanța trebuie să efectueze o analiză amplă, cît și a datelor referitoare la calitățile fizice și psihice ale celui vinovat manifestate prin fapta comisă în perioada premergătoare săvîrșirii faptei prejudiciabile și după săvîrșirea acesteia, pe cînd instanța de fond în formarea convingerii sale a ținut cont de totalitatea condițiilor prevăzute de lege, inclusiv și de conduita inculpatului, bazîndu-se pe materialele cauzei administrate în cadrul cercetării judecătorești.

Mai mult ca atît, potrivit dispozițiilor alin. (1) art. 90 Cod penal instanța poate dispune suspendarea condiționată a pedepsei aplicate pentru săvîrșirea infracțiunilor pentru care sancțiunea prevede cel mult 5 ani, iar conform art. 16 alin. (3) Cod penal, infracțiunea prevăzută la art. 168 Cod penal (*pînă la modificările apărute prin Legea nr.270 din 07.11.2013, în vigoare 10.12.2013*) face parte din categoria celor mai puțin grave, sancțiunea căruia prevedea închisoare de pînă la 3 ani și astfel, instanța de fond în urma constatării circumstanțelor cauzei și conform prevederilor art. 76, 77 Cod penal corect a aplicat în privința inculpatului pedeapsă cu închisoare pe un termen de 2 ani cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă de 2 ani. Prin urmare, impedimente la aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, nu s-au stabilit, mai mult ca atît, prin dispunerea

acestei măsuri s-a evitat și urmările pe care le atrage după sine pedeapsa închisorii prin izolarea inculpatului de societate.

Instanța de recurs consideră că pedeapsa stabilită lui Cojocaru Leonid de prima instanță corespunde prevederilor art. 7, 61, 75, 90 Cod penal fiind motivată, individualizată și aplicată în limitele prevăzute de lege, iar hotărîrea dată fiind legală și întemeiată.

Prin urmare, instanța de apel, în situația în care nu a dispus de alte circumstanțe decît de cele stabilite de prima instanță, greșit a admis apelul procurorului în privința inculpatului și prin pronunțarea unei noi hotărîri a comis eroarea prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală - a aplicat o pedeapsă mai gravă decît cea numită de prima instanță în lipsa cărorva motive clare și legale pe care se întemeiază soluția.

Referitor la acțiunea civilă care a fost admisă parțial, instanța de recurs de asemenea susține soluția instanței de fond, or la soluționarea acțiunii civile au fost respectate prevederile art. 225 și art. 387 Cod de procedură penală.

Astfel, Colegiul precizează că în cadrul judecării cauzei în instanța de fond au fost dovedite temeiurile și mărimea parțială a pagubei morale solicitate de către partea vătămată, fiind stabilit corect mărimea cuantumului încasat de la inculpat, iar în partea prejudiciului material, urmează a se expune instanța în ordine civilă.

În atare circumstanțe, Colegiul penal lărgit conchide că recursul declarat de avocat în numele inculpatului urmează a fi admis din alte motive decît cele invocate, cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea sentinței primei instanțe.

7. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Valeriu Puică în numele inculpatului Cojocaru Leonid, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 noiembrie 2015 și menține sentința Judecătoriei Hîncești din 24 aprilie 2015 potrivit căreia:

Cojocaru Leonid a fost recunoscut vinovat de săvîrșirea infracțiunii prevăzute la art.168 Cod penal, stabilindu-i-se pedeapsa de 2 (doi) ani închisoare în penitenciar de tip semiînchis.

Conform art.90 Cod penal a fost suspendată condiționat executarea pedepsei stabilite pe un termen de probă de 2 (doi) ani, obligînd condamnatul să nu-și schimbe domiciliul fără consimțămîntul organului competent.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Glutnic Nicolae privind încasarea prejudiciului moral, s-a admis parțial, fiind încasat de la Cojocaru Leonid în

beneficiul părții vătămate cu titlul de prejudiciu moral, suma de 20 000 (douăzeci mii) lei.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Glutnic Nicolae, privind încasarea prejudiciului material, s-a admis în principiu, urmînd ca instanța de judecată în ordinea procedurii civile să stabilească cuantumul despăgubirilor.

Cojocaru Leonid urmează a fi eliberat imediat din penitenciar, în cazul în care nu execută pedepse sau măsuri preventive în baza altor hotărîri judecătorești.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată publicată la 19 aprilie 2016.

Președinte:

Nicolae Gordilă

Judecători:

Liliana Catan

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Ion Guzun